

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankranh pismen ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letna 60 din sa inozemstvo 80 din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke poseba. Pošt. čk. rač. 11.753. Telefon 4586

Še o izvenšolskem delu

V predzadnjem »Učiteljskem tovarišu« smo predvsem ugotovili, da je učiteljsko izvenšolsko delo nujno potrebno, ker predstavlja vzmet narodnega napredka na vseh gospodarskih in kulturnih popriščih. Vse stremenje slovenske učiteljske organizacije je šlo v zadnjih letih za tem, da postavi težišče tega dela na nevtralnno, zgolj občo narodno podlago, daleč od vsakega partizanskega partikularizma.

Na ta način misli služiti slovensko učiteljsko prav tam, kjer se strankarsko usmerjeni javni delavci ne lotijo dela, ker jim leži preveč od rok vsakdanjih političnih interesov. Poleg tega pa zahteva tako delo sistematične usmerjenosti in trajnega neutrudljivega napora, kar vse more samo tak prosvetni delavec, ki ne hlata po političnih učinkih.

Tako delo zmore, če naj postane res splošno narodno in brez posttranskih, bodisi političnih, bodisi osebnih smotrov, samo učiteljsvo. Zato si lastimo učitelji pravico, biti zaslišani in upoštevani povsod in vsak čas, ko gre za polaganje temeljev in metod splošnega ljudskega izobraževalnega dela.

Noben drug stan ne živi v tako živem in trajnem stiku z ljudstvom kakor učiteljski. Vsak dan prinaša učitelju pri njegovem šolskem delu nove poglede in temeljitejša spoznanja v življenje našega naroda. Vsa ta spoznanja iz šolskih učilnic si učitelj pri svojem izvenšolskem delu še obogati in poglobi.

V zadnjih dveh letih je prešlo mnogo učiteljev k sistematičnemu proučevanju razmer, v katerih živi slovenski otrok. Prvi rezultati tega dela, ki so že sedaj javnosti na razpolago, nam razgrinjajo dovolj žalostno sliko gospodarskega stanja v Sloveniji.

V sedanjih politični atmosferi in razvojni možnosti postanejo ta dejstva lahko usodnega pomena za vso našo bodočnost. Če kdaj koli, je oficalno stališče slovenske učiteljske organizacije glede izvenšolskega dela danes ne samo edino pravilno, ampak kategoričen imperativ sedanjega našega položaja. Vse strankarske koristi in strasti morajo potihnuti v trenutku, ki zahteva nujno trdne izgraditve gospodarskih in kulturnih osnov našega naroda.

Po našem trdnem in nad vsak dvom vzvišenem rodoljubnem prepričanju je mogoče doseči zadovoljive uspehe za eksistenco in konkurenčno silo našega naroda le tedaj, če se združijo vsi resnični domoljubi v enotnem prizadevanju, izvesti širokopotezno asanacijo zlasti našega podeželja. Kar se do sedaj posameznikom in poedinim društvom ni posrečilo, to bo mogoče doseči z združeno dobro voljo in sistematičnim delom vseh pozitivnih javnih delavcev.

Naj pa dostavimo takoj ob tej priliki, da po našem mnenju tudi taka združena sila vseh intelektualcev ne bo zadostovala, ako se ne opuste dosedanje individualistične metode javnega dela ter se ne uvede nov, času in potrebam primernejši način tega dela.

Brez najaktivnejšega sodelovanja čim večjega števila domačinov ter celotnega javnega mnenja toliko moškega kot ženskega dela kraja si ne moremo po vseh dosedanjih izkušnjah niti predstavljati več takih uspehov, ki bi jamčili za naš naroden napredek, za vseobjemajočo ljudsko organizacijo, totalitarno prežeto z zavestjo imperativa sedanjosti in z voljo afirmirati se kljub vsem težavam in nevarnostim.

Jasno je torej na prvi pogled, da dosedanje metode vseh javnih kulturnih delavcev — ne izvemši tudi slovenskega učiteljsva — ne bodo mogle doseči tega najvišjega cilja totalitarne strnjnosti slovenskega življa.

Nujno bo treba prelomiti z dosedanjo prakso javnega dela ter se oprijeti za nove cilje novih metod.

Osnova te nove metode bi se izrazila mogoče najprimerneje z geslom: **osredotočeno delo vseh javnih delavcev v koncentrirani enotni organizaciji posameznih krajev ali okoliščev na podlagi centralnega krajevnega gospodarsko-kulturnega problema ob največji samodelavnosti združenega vaškega občestva.** Če motrimo bodoče naše izvenšolsko delo s tega stališča, nam ne bo težko spoznati, da dosedanje metode niso vodile k enotni usmerjenosti in aktivnosti slovenskega življa niti v najosnovnejših življenjskih in eksistenčnih vprašanjih, marveč so kvarno atomizirale in celo postajale v nevarnem antagonizem narodne sile, ki bi jih bilo sicer treba združiti k skupnemu naporu.

Delo večine naših raznovrstnih društev ni šlo za koncentracijo ljudskih energij, ampak je predstavljal prejš medsebojno tekmovanje za ideološko skupljanje in duhovno ločitev naroda in to tudi na tistih terenih, ki v današnjem položaju ne prenesejo brez splošne narodne škode takega ločevanja.

Kljub temu, da nismo slepi tudi za potrebe duhovne in ideološke vzgoje ter organizacije našega naroda, nam morajo biti eksistenčni pogoji naroda danes najnujnejše in prvenstvene naloge javnega dela. Najprej je

Sodelovanje JUU v odboru Unije za zaščito vaških otrok

Glavna skupščina Unije dece — govor predsednika JUU Ivana Dimnika o sodelovanju pri zaščiti vaških otrok

V nedeljo 26. marca, je bila v Beogradu glavna skupščina Unije za zaščito dece. Tej skupščini je prisostvovala tudi Nj. kr. Vis. kneginja Olga, ki so jo prisotni delegati navdušeno in prisrčno pozdravili. Med prisotnimi so bili tudi: minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Miloje Rajaković; zastopnik Nj. Sv. patriarha episkop g. Serafin; vrhovni rabin g. dr. Alkalaj; senator g. Tomić, upravnik mesta Beograda g. Simonović.

Pri skupščinskem delu so sodelovali delegati vseh sekcij Unije kakor tudi včlanjena društva iz vse države.

Skupščino je otvorila predsednica ga. Nada Spasić.

S skupščine sta bili poslani pozdravni brzojavki: Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vel. kraljici Mariji.

Nj. kr. Vis. kneginja Olga je prisostvovala čitanju poročil o delu v preteklem poslovnem letu, a ob 11. uri je zapustila skupščino, ponovno burno pozdravljena od vseh prisotnih.

Po poročilu o delu in računih in po poročilu nadzornega odbora in predlogu proračuna se je razvila razprava. Prvi je govoril predsednik Jugoslovskega učiteljskega udrudjenja tov. Ivan Dimnik.

Govor predsednika JUU Ivana Dimnika:

V letnem poročilu Unije za zaščito dece je omenjena tudi akcija za socialno in zdravstveno zaščito vaških otrok, ki spada — kakor je rečeno, v delokrog prihodnje delovne periode. Kot zastopnik Jugoslovskega učiteljskega udrudjenja najtopleje pozdravljam to akcijo in zamisel v imenu vsega ljudskošolskega učiteljstva kraljevine Jugoslavije, ki je zelo zainteresirano na tem pravcu in si iskreno želi, da se nekaj v tem pravcu ukrene.

Nikdo ne občuti to potrebo in ne razume važnosti »ženevske deklaracije o pravicah otrok«, — ki je napisana v letnem poročilu Unije — bolj kot učiteljsvo narodnih šol, ki vsak dan gleda pred seboj lačne, slabo oblečene in nepreskrbljene otroke, ki bodo v najbližji bodočnosti postali odrasli državljani in osnovni temelj države — naša živa domovina Jugoslavija in naša nacionalna bodočnost. Da je temu tako, se vidi iz sledečega:

Jugoslovskega učiteljskega udrudjenja je na glavni skupščini 22., 23. in 24. avgusta 1935. v Sarajevu stavilo v program, ki je vseboval v deklaraciji o smeri stanovske politike JUU v pogledu zaščite otrok sledeče naloge: Kulturno prosvetno in socialno stremenje ter delo udrudjenja za napredek šole in narodne prosvete bo uspelo, ako se zagotovi:

Svoboda otroka v šoli, da bi se razvile vse sposobnosti in moči, ki počivajo v njem. Iz tega razloga je potrebno, da se v šoli izvedejo sledeči principi: Pouk v materinem jeziku, znižanje števila otrok v razredih, ustanavljanje šol za defektne otroke, obvezno osemletno šolanje brez olajšav, izvedba splošne in strokovne izobrazbe in vzgoje o sodobnih pedagoških načelih, preprečitev izkoriščanja otrok za fizično delo, socialno zdravstvena zaščita in skrb za otroke, brezplačno šolanje in preskrbovanje otrok s šolskimi potrebščinami.

Na glavni skupščini JUU v Sarajevu so se še posebej živo zanimali za aktualne probleme zaščite otrok učitelji podeželskih ljudskih šol. Oni so iznašali težko stanje, v katerem se nahajajo vaški otroci, zato je skupščina na njihovo zahtevo sprejela v svoji resoluciji sledeče konstatacije v prilogi zaščite otrok:

Veliko število naših šolskih otrok nima zadostne in pravilne prehrane kakor tudi ne mnogih šolskih potrebščin, neobhodnih za pravilno in nemoteno izvajanje pouka.

Mnogi današnji šolski otroci se prekomerno uporabljajo za fizična dela, kar zelo otežkoča in večkrat po vsem onemogoča uspešno delo v šoli.

Današnja socialno zdravstvena zaščita otrok je nezadostna.

Današnji šolski sistem ovira večjo otrokovo svobodo v šoli in otežkoča pravilen razvoj.

treba živeti, nato šele filozofirati. Na splošnih narodnih: gospodarskih, kulturnih in moralnih razvalinah se ne more zgraditi nikako ideološko občestvo. To spoznanje mora pomagati vsem kulturnim javnim delavcem, da z najvišjim samozatajevanjem pristopijo k tolerantnemu sodelovanju na vseh onih toriščih, ki pomenijo življenjsko podlago narodnega obstanka.

Najbližja bodočnost bo pokazala, ali smo si v svesti te svoje najsvetejše in najnujnejše naloge, ali razumemo zgodovinski moment ter se zavedamo, kaj zahteva od nas naše ljudstvo v tem brezprimerno resnem razdobju, v katerega nas je postavila usoda.

voj vseh duševnih in fizičnih otrokovih sposobnosti.

O vprašanju zaščite otrok in o delu za to zaščito je razpravljal tudi glavni odbor JUU 1937., ko je v svojem komunikeju naglasil sledeče:

»V mnogih krajih naše domovine živijo šolski otroci v zelo težkih gmotnih razmerah, in je zaradi tega pouk pri takih otrocih brezuspešen. Zaradi tega apelira glavni odbor JUU na vse odločujoče činitele, da temu važnemu otroškemu vprašanju posvetijo polno razumevanje, ker skrb za te otroke ne sme biti usmiljenje nego dolžnost vsega naroda in države.«

Delo za zaščito vaških otrok je že ukoreninjeno v učiteljskih vrstah. V tem pogledu je mlajša generacija idealnih učiteljev in učiteljic že započela z resnim delom. Zbrala se je v zadrugi »Vuk Karadžić« v Beogradu, »Ivan Filipović« v Zagrebu in v »Učiteljskem pokretu« sekcije JUU v Ljubljani ter poleg ostalih nalog sprejela nase tudi proučevanje vaških otrok, njihovih sposobnosti in socialnih razmer, v katerih se razvijajo in živijo.

Poseben aktivnost so pokazale tudi učiteljice ljudskih šol, ki zahtevajo snovanje svojih lastnih odsekov v okviru edinic JUU, da tam delujejo na specialnih vprašanjih, ki tangirajo učiteljico kot ženo, a v prvo vrsto teh vprašanj spada gotovo tudi problem otroka.

Učiteljice gospodinjstkih šol in tečajev že praktično delujejo v tej smeri.

Vsi ti delavci bodo gotovo dobra opora akciji Jugoslovske unije za zaščito dece pri delu za zaščito vaških otrok.

Glavna uprava JUU je s posebnim veseljem sprejela iniciativo Jugoslovske unije za zaščito dece, da se kot član Unije še tesneje poveže pri tem delu z Jugoslovskim ženskim savezom, Savezom zdravstvenih zdrav v Jugoslaviji v skupni odbor Unije, ki bo imel še posebno nalogo, skrb za zaščito vaških otrok. Da bi podpirali akcijo Unije, obravnava JUU problem zaščite otrok v svoji jubilejni izdaji »Pedagoška Jugoslavija«, posvečeni 20-letnici naše države.

Za propagando med učiteljstvom in za pobudo za delo je izdalo JUU ob priliki današnje skupščine Jugoslovske unije za zaščito dece knjigo »Nekoliko istina o socialnoj zaščiti dece u Jugoslaviji« kot 8. zvezek svoje »Pedagoške biblioteke« — da tudi s tem podpre akcijo Jugoslovske unije za zaščito dece pri delu za vaške otroke.

V imenu jugoslovskega učiteljstva in JUU najtopleje pozdravljam to akcijo Jugoslovske unije za zaščito dece in izjavljam, da bo učiteljsvo iz popolnega nacionalnega in človečanskega prepričanja to akcijo brez rezerve in z vsemi silami podprlo, da se izvrši visoka naloga Jugoslovske unije za zaščito otrok.

Prisotni so izjavo predsednika JUU topla pozdravili.

§ 263.

V finančnem zakonu za l. 1939./40., ki je bil sprejet v narodni skupščini, je ukinjen § 263., ki pravi »Civilni državni uslužbenci, kakor tudi uslužbenci državnih prometnih naprav, ki bodo potem, ko stopi ta zakon v veljavo, napredovali ali bodo postavljeni v zvanje višje skupine in s tem pridobili višje prejemke, ostanejo eno leto ob prejemkih, ki so spojeni s skupino, ki so jo do tega dne imeli. To velja tudi za zvišbe njih osnovne plače in stanarine, kakor tudi za periodične poviške. Rok enega leta se šteje za vsakega teh prejemkov posebej od dne, ko uslužbenec prvič potem, ko je stopil ta zakon v veljavo, pridobi povišek dotičnega prejemka.«

§ 263. je torej ukinjen in z njim enoletni (12mesečni rok) čakanja na višje prejemke. V veljavi pa ostane § 134., ki določa, da se še nadalje steka v pokojninski sklad »prvomesečna razlika med novimi in dotodanjimi prejemki ob napredovanju«. K temu členu moramo pristeti še čl. 2. § 30., ki pravi »Ob imenovanju, odnosno napredovanju v višjo skupino, kakor tudi ob premanjanju periodičnega poviška ter imenovanju pripravnika za uradnika, začne teči prejemki s prvim dnem prihodnjega meseca.«

Te odredbe moramo še vedno jemati v obzir. To se pravi, da pripadajo učitelju višji prejemki šele od naslednjega prvega, n. pr. če napreduje uradnik 4. ali 18. marca, mu teko višji prejemki od 1. aprila. Prvomesečna razlika gre po odredbah čl. 134. v pokojninski sklad (v našem primeru prvomesečna razlika za april) ter prejme dejanski višje prejemke šele 1. maja. (Po prejšnjem § 263. bi prejel višje prejemke šele 1. maja 1940.!) Čakalna doba je torej 1 mesec.

VSEBINA:

Še o izvenšolskem delu, Sodelovanje JUU v odboru Unije za zaščito vaških otrok.

§ 263.

Socialna samopomoč državnih in banovinskih uslužbencev.

Sloga slovenske inteligence.

Pripombe k novim učnim načrtom.

Naše šolstvo in prosveta.

UČITELJSKI POKRET: Naše učiteljstvo in »Prosveta«.

Splošne vesti. — Kaj vse pišejo. — Naša gospodarska organizacija. — Mladinska matica. — Učiteljski skupski zbor. — Učiteljska tiskarna. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

Govorili so še gg. Ambrožič, prof. medicinske fakultete; gđc. Atanacković v imenu Jugoslovskega ženskega saveza; Mili Raković v imenu Udrudjenja učiteljev za defektne dece in drugi.

Resolucija.

Na skupščini je bila sprejeta tudi sledeča resolucija:

1. Glavna letna skupščina Jugoslovske unije za zaščito dece ratificira sklepe II. balkanskega kongresa za zaščito dece, jih sprejema kot svoj delovni program, v kolikor se nanašajo na zaščito vaških otrok in na formiranje medicinsko socialnega osebja za zaščito otrok.

2. Glavna letna skupščina Jugoslovske unije za zaščito dece pozdravlja odlok kraljevske vlade, narodne skupščine in senata kraljevine Jugoslavije, da se sprejme uredba z zakonsko močjo o zaščiti narodnega naraščaja, ki naj obsega celokupno zdravstveno, moralno in splošno neposredno in posredno socialno zaščito otrok pred in po rojstvu, zaščito mater, družine in zaščito mladine. Glavna letna skupščina Unije prosi kraljevsko vlado in g. ministra za socialno politiko in narodno zdravje, da se čim večja pažnja posveča vprašanju zaščite vseh socialno in zdravstveno ogroženih otrok, mestnih in vaških, in zahteva, da v odbor za izdelavo načrta uredbe o zaščiti otrok pridejo tudi zastopniki Jugoslovske unije za zaščito dece, ki je ideološki osrednji forum koordinirane akcije države, samoupravnih teles, strokovnih organizacij in privatne iniciative.

3. Glavna letna skupščina Unije prosi kraljevsko vlado in narodno predstavnstvo, da se finančna osnova za zaščito otrok zagotovi na socialno pravični in učinkoviti osnovi potom posebnega progresivnega davka za zaščito otrok, od katerega pa naj bo oproščen neobhoden minimum za življenje.

Volitev odbora.

Na koncu se je prešlo k volitvi novega odbora. Ves stari odbor je ostal v popolni sestavi. Izvršila se je le izvolitev enega člana, ki je podal ostavko. Na njegovo mesto je bil soglasno izvoljen g. Ivan Dimnik, predsednik JUU.

na merodajnem mestu ustno zagotovilo, da se za stanovske človekoljubne ustanove (z nekimi pogoji) ne bo uporabljal pravilnik od 6. decembra 1938. Te ustanove bodo dobile nov pravilnik, ki bo v glavnem vseboval le

nadzor po trgovskem ministru. Akcijski odbor v Ljubljani bo dobil osnutek novega pravilnika pred odobritvijo v pregled. Učiteljska samopomoč posluje po preizkušenem načinu nemoteno naprej.

Mladinska matica

—mm Vsebinska 8. številka »Našega roda«. Venceslav Winkler: Hribovska pesem. Anton Ingolič: Sirote. (Dalje.) Jan Plestenjak: Siromakova velika noč. (Pesem). France Bevk: Moj prvi učitelj. Joža Šeligo: Velikonočna. (Pesem). Mara Tavčar: Ko stoji molče. (Pesem). France Novšak: Zgodba iz raja. Pastuškin: Pesem o zajčku. Georgij Rajčev: Bog — ovčji pastir. Georgij Rajčev: Trepetlika. Pavel Kunaver: Rojenice. * * *: Jutro na vasi. Andrej Debelak: Küpte lük... Erna Šotlar: Pravljica o rožah. Oton Gaspari: Noctova barka. Vilim Kunst: Za tri dinarje elektrike. Joža Šeligo: Pomlad v predmestju. (Pesem). Ksenija Prunkova: Zgodba brez besed. Angela Vodetova: Naši bratje in sestre v tujini. Venceslav Winkler: Fičafaj premišlja. (Pesem). * * *: Čemu nam služijo čutila? Leopold Paljk: Cvetožer in hrušev brstožer. * * *: Zajci in lisice. Pri krutih. Naš sovrastnik. Drobne zanimivosti. Mladina piše. Uganke.

Z ilustracijami sodelujejo v tej številki: Mihelič, Smrekar, Sajovic, O. Gaspari, Prunkova, Trčkova in Bolgar Penčo Gregorjev, ki je izdelal ilustracije za obe bolgarski legendi prav za »Naš rod«. Naslovna stran ima Medvedovo naslovno sliko »Metkino veselje«.

—mm Ekspedicija 8. številke Našega roda se je izvršila 29. in 30. marca.

—mm Četrti zvezek »Cicibanove knjižnice« je dotiskan in se razpošlje 3. aprila. — Knjižico je uredil Fran Roš, ilustriral pa Maksim Sedej. — Izvod stane 1,50 din. Pri naročilu vsaj 10 izvodov se poštnina naročnikom ne vračuna.

—mm Najprimernejša knjiga za Veliko noč so »Pirhi«, zbirka bolgarske mladinske proze. Pri ilustrativnem delu knjige je sodelovalo 25 naših najboljših slikarjev.

—mm Kot avtor »Prstnih odtisov« pri Drobni in zanimivosti v 8. številki »Našega roda« je pomotoma naveden namesto Debevc Borisa M. Pogačnik.

—mm V zadnji številki »Doma in sveta« govori Tine Debeljak obširno o raznih razpisih literarnih nagrad pri Slovencih. Omenja banovinske literarne natečaje, literarne nagrade mesta Ljubljane in Maribora in raznih knjižnih založb in uredništev listov, le o Mladinski matici, ki že 10 let stalno leto za letom razpisuje po več literarnih nagrad, ne ve ničesar.

Učiteljski pevski zbor JUU

Emil Adamič

—pev. OBVESTILO. Prihodnji pevski tečaj se bo vršil 3., 14. in 15. aprila t. l. v prostori Glasbene matice v Ljubljani. Začetek tečaja je 13. aprila točno ob 10. uri dopoldne. Tečaj je obvezen za vse članstvo, ki se udeleži turneje. Na tem tečaju bo preizkušnja posameznikov, da se ugotovi, v koliko obvladajo koncertni program. Preočiče bo v Učiteljskem domu v Ljubljani. Posebnih okrožnic ne bomo razpošiljali. — T a j n i š t v o.

Učiteljska tiskarna

—t Največje veselje napravite svojim dragim za velikonočne praznike, če jim podarite lepo in zanimivo knjigo. Mladini naročite Ribičičeve »Pisane lutke« ali Tinkinega zajčka; Manice Komanove »Strica s košom« ali »Teto s cekarjem«; odraslim pa dr. Janca Mencingerja »Moja hoja na Triglav« ali Borisa Režka »Svet med Grintovci«, dr. Juliusa Kugya »Iz mojega življenja v gorah«, dr. Klementa Juga »Zbrani planinski spisi«, Gustava Renkerja »Pet mož gradi pot«; prof. L. M. Šperjanca »Emil Adamič«; dr. Fr. Mesebevska »Ivan Grohar« ali prof. dr. Fr. Mesebnela »Janez in Jurij Šubica«. — Vsako knjigo lahko dobite zase. — Učiteljska tiskarna dovoljuje obročno odplačevanje za knjige, ki jih pri njej kupite.

—t Za praznike pridete v Ljubljano. Ne pozabite posetiti Knjižarno Učiteljske tiskarne!

—t KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE dovoljuje cenjenemu učiteljsstvu obročno odplačevanje za vse knjige, ki jih pri njej naroče.

—t Preglejte svoje in šolske knjižnice! Gotovo boste našli, da Vam ta ali ona knjiga manjka. Naročite jo pri Knjižarni Učiteljske tiskarne.

—mm Za velikonočna darila se dobijo pri Mladinski matici še sledeče knjige:

a) Redne publikacije:

1. Pipan: »Kako smo delali radio«, broš. 4 din.
2. * * * »Kresnice«, IV. letnik, broš. 4 din.
3. Ribičič: »Miškulin«, broš. 4 din.
4. Bevk: »Lucec in njegov škorec«, broš. 4 din.
5. * * * »Kresnice«, VI. letnik, broš. 4 din, vez. 8 din.
6. Kmetova: »Lovci na mikrobe«, broš. 4 din, vez. 8 din.
7. Magajna: »Brkonja Čeljustnik«, broš. 4 din, vez. 8 din.
8. * * * »Kresnice«, VII. letnik, broš. 4 din, vez. 8 din.
9. Bevk: »Tovariši«, broš. 4 din, vez. 8 din.
10. Kardelj: »Potovanje skozi čas«, broš. 4 din, vez. 8 din.
11. * * * »Kresnice«, VIII. letnik, broš. 4 din, vez. 8 din.
12. Bevk: »Pastirci«, broš. 4 din.
13. Andrejka: »Po lepi Sloveniji«, broš. 4 din, vez. 8 din.
14. * * * »Kresnice«, IX. letnik, broš. 4 din, vez. 8 din.
15. Ribičič: »Čurimurčki«, broš. 4 din, vez. 8 din.
16. Milkovič: »Barake«, broš. 4 din, vez. 8 din.
17. Cerkevnik: »Ovčar Runo«, broš. 4 din, vez. 8 din.
18. Ribičič: »Nana, mala opica«, broš. 4 din, vez. 8 din.
19. Ravljen: »Šimej iz Roža«.
20. Ravljen: »Grajski vrabec«, broš. 4 din, vez. 8 din.
21. Winkler: »Hribčev Gregec«, broš. 4 din, vez. 8 din.
22. Hudales: »Zgodbe o bombažu«, broš. 4 din, vez. 8 din.
23. Skulj: »Vrtničice«, broš. 4 din, vez. 8 din.
24. Hudales: Postelja g. Fibriha, broš. 4 din, vez. 8 din.

b) Izredne publikacije:

1. Lovrenčič: »Tihno življenje«, broš. 6 din, vez. 8 din, vez. v polplatno 12 din.
2. Ribičič: »Mihec in Jakec«, broš. 8 din, vez., boljši papir, 10 din.
3. Čermelj: »Nikola Tesla«, broš. 20 din, vez. 24 din, v polplatno vez. 28 din.
4. Ribičič: »Miklavževa noč«, karton, 12 din.
5. Seliskar: »Bratovščina sinjega galeba«, broš. 10 din, vez. 15 din.
6. Potokar: »Pirhi« (bolgarske pravljice), broš. 20 din.
7. Ciciban čita, II. zvezek, broš. 1,50 din.
8. Ciciban čita, III. zvezek, broš. 1,50 din.
9. Ciciban čita, IV. zvezek, broš. 1,50 din.

»Naš rod«, vezani letniki:

iz IV., V., VII. in IX. leta v polplatno 21 din, v celo platno vez. 30 din.

Šolski radio

—r XXV. Torek, 4. aprila: Mitja Ribičič: Pastir Drejče, mladinska igra v dveh dejanjih. Izvajajo brezposelni učiteljski abiturienti. Prvo dejanje se vrši na planin. Iz pogovorov med Ferjančem in ostalimi izvemo mnogo zanimivega iz življenja pastirjev. Drugo dejanje je v gozdu. Star pastir pripoveduje mladini o kraških gozdovih.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, dne 2. aprila, predavanje: Gospodarska navodila in tržna poročila.

Gospe, matere in sestre!

Skraini čas je, da kupite in razveselite Vaše može, sinove in brate z res elegantnim, modernim klobukom!

Dobite ga v specialni trgovini: Moda za gospoda

HINKO Podjavoršek, KRANJ

Strosmajerjev trg 4 (poleg farne cerkve)

Največja izbira moških klobukov na Gorenjskem!

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

—iz Izvršnemu odboru odnosno predsedniku Dimniku so poslali pozdravne brzojavke in izjave solidarnosti sledeča učiteljska društva:

Sresko društvo Split;
Sreska društva srezov dobojskega, ma-
glajskega in tešanjskega;
učiteljsvo sedmih sreskih društev, zbra-
nih v Užicah;
učiteljsvo sreza novobečkeškega;
učiteljsvo Boke kotorske;
učiteljsvo sreza Ključ;
učiteljsvo sreza Bihač;
zastopniki sreskih društev dunavske ba-
novine, zbrani na predsedniškem zboru;
učiteljsvo sreza Golubac;
učiteljsvo sreza Novi Pazar;
učiteljsvo sreza Čajetin;
učiteljsvo enajstih sreskih društev, zbra-
na na velikem zborovanju v Ljubljani;
učiteljsvo sreza Zenica;
učiteljsvo sreza Čakovce;
učiteljsvo mesta Zagreb;
učiteljsvo sreza Resan.

Iz društev

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠO-
STANJ je zborovalo v soboto, dne 18. marca
t. l., v Velenju.

Po primernem uvodu k zadnjim tragi-
čnim dogodkom v Evropi in pozdravu novo
došlih članov-novincev, je predsednik obraz-
ložil situacijo v organizaciji in dal poročilo s
predsedniškega zbora v Ljubljani.

Za tem je referiral tov. Lovše iz Mari-
bora o zadruzi »Učiteljski dom v Mariboru«.
V besedi in sliki je prikazal delo zadruge in
notranje življenje internata, čemur je član-

Novosti na knjižnem trgu

—k Dickens: David Copperfield, 3. zve-
zek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljub-
ljani 1938. Iz angleščine prevedel Oton Žu-
pančič. Charles Dickens spada v svetovni li-
teraturi v skupino onih pisateljev, ki so po-
leg svoje domovine osvojili ves kulturni svet.
V svojem res svojstvenem načinu opisovanja
značajev glavnih oseb, nastopajočih v nje-
govih delih, je tako izrazil, konkreten in plasti-
čen, da je z nekaterimi svojimi deli dosegel
marsikatero reformo v takratnem angleškem
javnem življenju. Čeprav je njegovo delo Da-
vid Copperfield staro že nad pol stoletja,
vendar je prav zaradi psiholoških in socialnih
momentov, o katerih pisatelj razpravlja na
povsem svojstven način, zelo privlačno in
nad vse zanimivo. S tretjim zvezkom je to
delo dovršeno in naša slovenska literatura
se je zopet obogatila z dobrim Župančičevim
prevodom priznanega dela iz svetovne knji-
ževnosti.

—k Trgovinstvo. Potrebna knjiga za šole
iz življenja je sicer v prvi vrsti namenjena
trgovskim akademijam, abiturientskim teča-
jem ter sličnim zavodom, vendar pa bo za-
radi svoje bogate vsebine prišla v korist tudi
praktičnim gospodarjem, ki so že dalj časa
izven šolske dobe. Napisal jo je profesor Drž.
trgovske akademije v Ljubljani g. dr. Jože
Mihalek in založila Jugoslovanska knjigarna
v Ljubljani. — Pisatelj obravnava najprej po-
drobno pojem trgovine, nadalje organizacijo
in vrste trgovine. V naslednjih predmetih so
obravnavani predmeti trgovine od blaga pa
do efektov, temu sledi opis tehnike blagovne
trgovine in denarnega in plačilnega prometa.
Zadnja četrtina knjige je posvečena medna-
rodni trgovini. Po uvodnih pojmih pisatelj
podrobno opisuje mednarodni promet in nje-
gove institucije, carine in carinsko službo,
plačilni promet, organizacijo zunanje trgo-
vine. Posebna poglavja so posvečena glavnim
panogam naše izvozne in uvozne trgovine. —
Cena vezani knjigi je din 80.—

—k Breda Šček: Domovini. V tej zbirki
nam je znana skladateljica dala 13 pesmi za
tri- in štiriglasni mladinski ali ženski zbor.
Zbirka je ena najboljših in najzrejših, kar
jih je dala ona in kar so jih dali drugi v
zadnjih časih. Motive je vzela iz čisto otro-
škega življenja, druge iz narodne in nabožne
lirike, nekatere šaljive iz živalskega, ali en
motiv ji je predvsem na srcu, zato ga po-

stvo pazno sledilo in mu je za njegova izva-
janja hvaležno.

Tov. predsednik je referiral o »Resoluciji
Kmetijske zbornice za boljše šolstvo«. Na
osnovi referata in živahne debate so bili spre-
jeti sklepi k posameznim točkam, ki so v na-
sprotju s povoljnim razvojem našega ljud-
skega šolstva. Sklepi so bili odposlani vod-
stvu sekcije s pozivom, da zastavi vse svoje
sile, da ne pride do realizacije tistih točk Re-
solucije, ki so v nasprotju z življenjskimi in-
teresi učiteljstva in napredkom našega ljud-
skega šolstva.

Odbor dobi nalog, da organizira hospiti-
ranje na poskusni šoli v Ljubljani, ki naj bi
se vršilo v začetku maja.

Pred zaključkom graja predsednik one
tovariše(-ice), ki dosledno briskirajo naša
društvena zborovanja in to brez vzroka ter
na ta način kažejo svojo brezbriznost do pri-
zadevanj organizacije za skupne koristi.

Mencej, preds. Robinščak, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO NOVO
MESTO je zborovalo dne 18. marca 1939, na
drž. ljudski šoli v Ljubljani (Bežigrad). Ude-
ležba je bila zelo povoljna. Prva točka dne-
nega reda je bila hospitacija v II., III. in IV.
razredu. Vsi smo bili zadovoljni zaradi lju-
beznivega sprejema in domačnosti, ki je vla-
dala med nami in tovariši poskusne šole, naj-
bolj pa seveda zaradi tega, kar smo videli.
Hospitaciji je sledila konferenca pod vod-
stvom ped. vodje tov. Kobilice, pri kateri
smo tovariško izmenjavali svoje misli. — Pre-
hitro je minul čas; pomenili smo se še o na-
ših stanovskih zadevah in kmalu smo se raz-
kropili po beli Ljubljani — vsak po svojih
opravkih. — Hvaležni smo učiteljsvu pos-
kusne šole, ki pod vodstvom odličnega pe-
dagoga tov. Kobilice išče pota in načine, kako
bi ustvarilo šolo, ki bo naša — in samo naša.
— Marinč.

stavlja na čelo svoji zbirki, t. j. domovinski
motiv. Prav iz tega razloga je prva pesem nar-
avnost domorodna himna, ki bo dosegla ve-
lik uspeh na mladinskih prireditvah ali mla-
dinskih koncertih, posebno še, če so pevci in
pevke oblečeni v narodno nošo. Oblika te in
vseh drugih pesmi je malo daljša ko navadno,
zato, da se poje vsaka kot samostojna točka
programa; razlika med posameznimi pesmimi
pa tolika, da stojijo lahko razne pesmi te
zbirke na programu in tvorijo vendarle veliko
spremembo. Lepo je šalji ton zadet v pe-
smi O kokoški, ki je hotela svoja jajca pro-
dati sama; tako tudi v zbijem koncertu in
medvedu z medom, katero je prej uglašbil
Lajovic, pa je skladateljica znala ubrati stru-
neo za zbor otrok, katerim je pesem prav za
prav namenjena. Narodno religiozno »Marija
ziblje« je napisala s klavirsko spremljavo.
Dve pesmi — o »Zakladu-materi« in »Mati in
bolni sin« — bi bilo najbolje zapeti o Mate-
rinem dnevu in sta za to priložna prava bis-
sera. Kakor so te, tako so tudi še ostale pe-
smi ena lepša od druge po vsebini, stroge in
nepriporne glasovno in tehnično, da bodo
obogatile repertoar vsake šole in vsakega
mladinskega zbora. Iv. Grbec.

—k Petelin-Horn: Praktična gospodarska
znanja za III. razred ljudskih šol. Pod tem
naslovom smo med drugim tudi pomotoma
poročali, da stane knjiga 90 din, cena knjigi
je samo 9 din.

Najnovejši vzorci

za kostume in plašče
kakor tudi za moške
površnike in obleke

Na željo pošljemo vzorce!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Ign. Žargi, Ljubljana

Sv. Petra cesta 11 — Telefon 20-69

Priporočila pomladne novosti:

- Za dame!
Plašče, obleke, bluze, perilo
- Za gospode!
Veliko izbiro srajc in kravat
- Za otroke!
Plaščke, oblekice, predpasnike, perilo

Po priznani nizki ceni!